

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Caput 13. Circa ouorum, ac lactiniorum abstinentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

fas esse ministrare hos cibos p. p. tuo amen-
tibus, ubi fuerit recepta hos ministrandi con-
suetudo. Vnde clare videtur sentire, seclusa
consuetudine, non licet e.

¹⁷¹ Minime peccat. Quia si amentes sint ad
tempus, vel in vna solùm materia, aut Incidis
interuallis fruuntur, cum recuperandæ salutis
spes addit, & amentia sit morbus grauissimus,
indigent cibis salutaribus. At si amentia per-
petua sit, ac salus desperetur: dixerint credo
Medicos, eos his cibis indigere, sicut perpetuo
paralyticos, ne cibis minus salubribus humor
ille melancholicus angeatur. Præterea cum nō
sint capaces operandi modo humano, non sūt
obnoxij obligationi. Ita Sanc. l. i. Decal. c. 12.
n. 16. Angl. p. 1. q. de ieiun. diff. 6. Fagund. præc. 4.
l. 1. c. 8. n. 8. Diana p. 1. tr. 9. resol. 42. Ludo. de S.
Iuan. p. 1. sum. tr. de ieiun. a. 6. Pasqualig. decisio.
34. Trull. l. 3. Decal. c. 2. d. 1. n. 11.

¹⁷² Eto cibi illi amentibus necessarij non es-
set, cum hi perpetuo excusentur ab impletio-
ne præcepti illiusque sint incapaces, iure op-
timo reputari eos vt infantes rationis vsu
carentes, vt credendum sit, Ecclesiam habere
illos vt omnino suis legibus solutos: ac proin-
de quisquis poterit eis cibos veritos ministra-
re. At ebrijs credo non posse. Quia ebrietas
non est morbus his cibis indigens, cum potius
indigeat inedia, & est temporalis, breuisque
vlus rationis priuatio.

CAPVT XIII.

Circa ouorum, ac lacticiuorum absti-
nentiā.

DVBIUM XVI.

An oua, & lacticia sint in ieiunijs Qua-
dragesimæ prohibita à iure sub lethali?

¹⁷³
Non sunt
sub mortali
prohibita.

Non sunt sub lethali, sed solùm sub
veniali prohibita. Quia Pontifex in
cap. Denique respondet pluribus quæ-
stionibus ab Augustino Anglorum
Episcopo sibi propositis, & omnes resoluit per
verba clarè, & absolute affirmatiua, aut nega-
tiua, at quando responderet quæstioni, An in
Quadragesimæ abstinentiæ sit ab ouis, & lacti-
cinijs, aut sementinis, mutat modum responden-
di, & non dicit absolute esse abstinentiæ, sed
Par est, vt abstineamus. Ergo aperte innuit Pon-
tifex, se hoc non præcipere, sed tantum propo-
nere vt quid conueniens. Vt enim lex inducat
obligationem sub lethali, debet verba clarè
præceptiua continere, vt habetur ex cap. erit
autem, dist. 4. ibi: Manifesta quoque, ne aliquid
per obscuritatem contineat. Glossa, Ne alicui la-
quos pareatur per ipsum. Adde, neque ex Canone
56. Sextæ Synodi Trullanæ colligitur, absti-
nentiā ab ouis & lacticijs sub mortali obli-
gare: Quia Canones Trullani non fuere Ca-
nones illius Concilij generalis, quod quidem
nullos sancit, sed quorundam Orientalium
Episcoporum, qui post dissolutionem Synodi
Constantinopoli continere, sine Pontificis

authoritate, in Palatio Iustiniani II. Impe-
ratoris (quod Trullanū appellatur, à quo & Ca-
nones Trullani dicti fuere,) & illos Canones
sub nomine Sextæ Synodi diuulgauerunt. Ergo
ex nullo iure scripto talis obligatio sub mor-
tali colligitur: siquidem nullus alius locus in
toto Iuris corpore reperitur, vnde hæc lethali
obligatio deducatur. Sic plura alia cogeret
P. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 1. n. 6. 10. & 11. in edit. t. in
2. verò Lugdunensi anni 1632. latius à nu. 15.
vsque ad 36. citans Dominici ad cap. Denique
rit. Glossa, Palaciū, Caietanū, Innocentiū, Fer-
dinandū Perez, Jacobū de Geyneros, Baptistā
Fragosum & nostra Societate in manuscriptis.
Alagonā, Gratianūque ad e. Denique. Quis ad-
diderim Pasqualigū decis. 17. & nostrū Pelliza-
riū in Manu. Regul. to. 1. tr. 5. c. 5. n. 20. 21. & 22.

Sunt prohibita sub lethali. Quia in cap. De
nigque prohibentur oues, & lacticia in Qua-
dragesimæ sub peccato, vt Doctores primæ sē. li probua-
rentur profertur non sub veniali, nā probua-
teria est grauis, vt constat, capax vtique grauis
obligationis: ergo si prohibita sub peccato sunt
debet censi sub peccato graui prohibita. Et
quia talis ouorum, ac lacticiuorum prohibi-
tio lata in cap. Denique, intimata est fidelibus
sub præcepto, & non proposita sub consilio.
Quæruit enim Augustinus Anglorū Episco-
pus à Papa Gregorio, (vti Gratianus ait) An si-
cut in ieiunijs Quadragesimæ abstinentiæ est à
carnibus: ita etiam abstinentiæ sit ab ouis, &
lacticijs? Ac si requireret, nūm præceptum
prohibens in Quadragesimæ carnes, extendat-
ur ad oua, ac lacticia prohibenda? Et respon-
dit affirmatiue Pontifex: postmodumque ra-
tionem conuenientem assignauit, ob quā præ-
ceptum de abstinentiā carniū ad oua, & lacti-
cia prohibenda extendatur. Par (inquit) est,
vt quibus diebus à carnibus abstineamus, ab om-
nibus quoque, quæ sementinam carnis trahunt ori-
ginem, ieiunemus. Quare cum ibi Pontifex non
constituit nouum præceptum: sed declarat ex-
tensionem præcepti iam existentis, necessariū
non fuit vt alijs verbis præceptiuis, præter
verba affirmatiue respondentia interrogationi
Augustini, quæ vim habent præcepti. Ad-
de, prohibitionem ouorum, & lacticiuorum
facta in Sexta Synodo generali can. 56. obligat
sub mortali: prohibetur enim Clericis vsus
ouorum, & lacticiuorum in ieiunijs Quadra-
gesimæ sub suspensionis pœna, laicis vero sub
pœna excommunicationis, quæ pœna grauem
supponit culpā, vt cōmuniter Doctores pro-
ferunt. Denique quia Pontifices dispensant in
Bulla Cruciatæ ad oua, & lacticia, cum illis,
qui eā accipiunt: si autem non essent sub mor-
tali prohibita, dispensatio necessaria non esset.
Ita ex Canonistis Bellamera ad cap. Denique
to. 1. Decret. Hostiens. sum. de obseru. ieiun. n. 2. &
3. Innocent. ibi. n. 5. Abbas n. 5. citans Innocē-
tium. Nauat. sum. c. 1. n. 15. Couat. l. 4. variat. c.
20. Et Theologis verò D. Thom. 2. 2. q. 147. a. 8.
ad 3. Caiet. ibi, & in sum. v. ieiunium, c. 1. Durā-
dus, Armil. Angel Medina, Syluester, Gratian.
Concilium Tolerauū IV. c. 10. & VIII. c. 9. Graf.
Medina alter, Mosell. Llamas, Sancius, Ioannes
à Cruce, Manu. P. Ledesma, Villalobos, Diana,
Leand. de Murcia, Beja, Machado, & alij, quos
citatur, & sequitur Leand. præc. 4. tr. 5. d. 3. q. 2. Et
ex Societate nostra Hen. l. 7. c. 13. n. 8. lit. F. Sua-
tom.

Sectio II. Dubia, De Precepto IV. 89

175
Annotat.
refolutio.

176
Non sunt
prohibita.

177
Sunt
prohibita.

178
Primam
sententiam
propono.

179
Tenetur
planè.

180
Non tenetur.

181
Cum his
opinor.

182
Sunt probi-
bita.

DVBIVM XVIII.

*An teneamur ex vi consuetudinis, (ubi vi-
gere videatur.) abstinere ab ouis, & lac-
ticiis in ieiuniis extra Quadragesi-
mam?*

Tenetur planè. Quia consuetudo legitimè
introducitur vim exerceat obligandi. Sic Tam-
burin. tom. 2 de iure Abbat. d. 12. q. 9. n. 7. Bonac. planè.
de prec. Eccl. d. ult. q. 1. p. 1. n. 2. Lessi. l. 4. cap. 2.
dub. 2. n. 8. Angles in floribus, de ieiun. q. 9. diff. 2.
Nauar. sum. c. 2. n. 15. Medina l. 1. sum. c. 14. §. 10.
Alcozer sum. c. 24. Candelabr. aureum in ap-
pend. c. 15. m. 16. & Synodus Granaten. sub D.
Petro Guerrero coacta anno 1572. l. 3. tit. 32. de
obseru. ieiun.

Non tenetur. Quia ut aliqua consuetudo
obliget ad mortale, non sufficit, quod ab im-
memorabili sic tempore introducta; sed requi-
ritur, introductam esse cum animo se obligan-
di ad mortale, & sic esse à Superioribus ap-
probata. At consuetudo abstinendi ab ouis,
ac lacticiis in ieiuniis extra Quadragesimā,
introducitur non est cum animo se obligandi
ad mortale, cum de huiusmodi animo minime
constet, imò ad sit in contrarium presumptio:
nempe ex ignorantia esse introductam, qua
vulgariter creditur, id sibi esse prohibitum. Ita
Sanch. l. 4. Decal. c. 1. n. 52. citans Concilium
Provinciale Toletanum anni 1583. & Syno-
dum Granatensem anni 1568. Trull. l. 3. Dec.
c. 2. dub. 3. n. 4. Pasqualig. dec. 69. n. 2. Boss. de
Iubil. sect. 4. casu 18. m. 32. Sanci. in select. d. 51.
n. 19. Valq. 1. 2. tom. 2. d. 177. c. 6. num. 15. Diana
p. 1. tr. 9. resol. 41. Henricq. l. 7. c. 1. num. 6. Filluc.
tr. 4. p. 2. n. 49. Manuel. tom. 1. sum. c. 23. conclus. 3.
& alij.

Cum his opinor. Nam eiusmodi consuetu-
do, ut vim legis exerceat, debet esse præscripta
quadragesima annorum spatio, & sponte indu-
cta animo obligandi. Quare examinanda est
consuetudo Regionis, aut Urbis. Unde existi-
mo consuetudinem in ferè cunctis Hispaniæ
locis haud fuisse scienter seu sponte introdu-
ctam, sed ob frequentes Ballarum expeditiones,
quas pene omnes capiunt, reputare sim-
pliciores viros ac fœminas per errorem, se ob-
ligari, ab ouis & lacticiis non solum in iei-
uniis extra Quadragesimam, imò in diebus
cunctis Veneris abstinere.

DVBIVM XIX.

*An oua, & lacticia sint in Quadragesima
Dominicis prohibita per Cap. Denique?*

Sunt quidè prohibita. Quia cap. Denique ex-
presse prohibetur usus ouorum, & lacticiis. Sicut probi-
bitum in Quadragesima: sed dies dominici sunt probi-
bita. Quadragesimæ dies, ut constat ex c. Quadra-
gesima, de consecr. dist. 5. ubi diebus omnibus
Quadragesimæ dicitur ieiunandum præter
dominicos: ergo dies dominici sunt dies Qua-
dragesimæ. Igitur si in diebus Quadragesi-
malibus illicitus est ouorum, ac lacticiis
H 3

DVBIVM XVII.

*An oua, & lacticia sint sub lethali
prohibita vi iuris in ieiuniis extra Qua-
dragesimam?*

Prohibita non sunt. Quia nullus textus re-
peritur in iure, qui ouorum, ac lacticiis
rum usum extra Quadragesimam prohibere
videatur. Nam Caput Denique, & Canon. 56.
Sæcæ Synodi generalis, manifestè de ieiunio
Quadragesimali loquuntur. Sic D. Thom. 2. 2.
q. 147. a. 8. ad 3. Henricq. l. 7. c. 3. n. 9. Sanch. l. 4.
Decal. c. 1. n. 52. Azor. to. 1. l. 7. c. 10. q. 2. Fagund.
prec. 4. l. 1. c. 2. n. 10. Bonac. de prec. Eccl. d. ult. q.
1. p. 1. n. 2. Filluc. tr. 27. p. 2. n. 45. Trull. l. 3. De-
cal. c. 2. dub. 1. n. 3. Diana p. 1. tr. 9. resol. 41. Pas-
qualig. dec. 68. m. 2. citans Reginaldum, Villalo-
bos, Ledesnam, & alios.

Sunt prohibita. Quia quamvis in cap. Deni-
que, & Canone 56. solum prohibeantur oua, ac
lacticia in Quadragesima, ratio tamen pro-
hibitionis, quæ inibi apponitur, in omnibus
militat ieiuniis. Illa autè ratio est, nam oua, &
lacticia originem à carnibus trahunt, à qui-
bus ex essentia ieiunij necessariò est abstinend-
um, quæ ratio eadem est in omnibus ieiuniis.
Ita Alexand. ad cap. Denique, dist. 4. nu. 6. & ibi
Præpositus Dominic. ad cap. Rogationes, de con-
secr. dist. 3. Graff. to. 1. l. 2. dec. 36. n. 10. Gome-
zius in Bul. claus. 7. n. 3. Couar. l. 4. variar. c. 20.
n. 15. Machado l. 2. sum. p. 4. tr. 3. docum. 4. nu. 3.
alios citans Aftenf. sum. p. 1. tit. 28. a. 3. q. 5. Ri-
chard in 4. dist. 15. a. 3. a. 5.

Existimo, omnibus ieiuniis extra Quadra-
gesimam edendo lacticia absque Bulla satis-
fieri. Quia est probabilior opinio, id iure mē-
nime interdici.

Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI. P. II.

efus, in Dominicis Quadragesimae edi non possunt. Sic Lopez p. 2. Instruct. c. 112. Barbof. tom. 1. in Decret. in addit. ad dist. 4. Diana p. 10. tr. 11. resolut. 46. Palud. in 4. dist. 15. d. 18. Caiet. 2. 2. q. 147. a. 6. Conar. l. 4. var. c. 20 n. 11. Sanch. l. 4. Decal. c. 11 n. 53. & l. 5. consil. c. 1. dub. 19 n. 3. Sancius in select. d. 51 n. 25. Trul. lib. 3. Decal. c. 2. dub. 2. nu. 3.

183 *Prohibita non sunt.* Prohibita non sunt. Quia in cap. Denique permittit Pontifex vesci carnibus in diebus Dominicis Quadragesimae, ut ex secunda capituli parte constat. Ergo à fortiori minus prohiberetur ouorum, & lacticiuniorum usus. Adde, per cap. Denique solum prohibet ova & lacticia in diebus ieiuniorum, ut ex interrogatione Augustini constat. Quæsierat enim Augustinus (p. 3. huius cap.) an ieiuniorum tempore sit ab ouis, caseo, & lacte abstinendum? & Gregorius Papa affirmatim respondit. Tunc sic dies Domini Quadragesimae non sunt ieiunij dies: ergo per cap. Denique non prohibetur in illis ouorum, & lacticiuniorum efus. Ita Machad. sum. l. 2. p. 4. tr. 3. docum. 4. n. 4. afferens, hanc sententiam esse communiorum. Did. Narb. de atar. anno 60. q. 3. n. 3. m. 3. & 4. Fagund. l. 1. c. 2. n. 44. Pasqualig. decis. 72. Llamas p. 3. Meth. c. 5. §. 26. Gom. in Bul. Crucis. claus. 7. n. 7. Leand. prac. 4. tr. 5. d. 3. q. 8.

184 *Hanc teneo opinionem.* Primam sententiam probabilem admodum, imò, Machadi venia, communiorum esse reor. Attamen adhuc secunda. Nam cap. Denique solum prohibet ouorum, ac lacticiuniorum efum in Quadragesimae ieiuniis. Cum igitur Domini dies Quadragesimae non sint dies ieiunij, minime in illis huiusmodi cibi prohibentur. Profectò licet liceat concedere, quod hi Domini dies Quadragesimales dicantur, attamen non ideo est, quia in illis seruanda sit Quadragesimalis abstinencia, sed quia inter dies Quadragesimae incidunt.

DVBIVM XX.

An ex vi decreti alterius ex consuetudine ova & lacticia prohibeantur, sub mortali in Quadragesimae Dominicis?

185 *Prohibentur.* Prohibentur ex vi decreti alterius. Quia Sexta Synodus generalis can. 56. reprobatur usum edendi ova in Dominicis Quadragesimae reprobatur sub gravi poena: ergo sub mortali. Et ex vi consuetudinis. Quia in vniuersa Ecclesia viget antiquissima consuetudo abstinendi in Dominicis Quadragesimae ab ouis, & lacticiis, ut patet ex verbis præfati can. 56. At huiusmodi consuetudo obligat sub mortali, cum sit de re gravi introducta quidem, cum animo se obligandi, à fidelibus. Sic Rodrig. in Bul. §. 6. n. 8. Vega p. 1. sum. c. 14. casu 26. Lop. p. 2. Instr. c. 22. 1. Lezana v. Ieiunium, m. 3. Diana p. 3. tr. 6. resol. 80. & p. 5. tr. 14. resol. 13. Leand. de Murcia in expos. Regula D. Francisci, cap. 3. qu. 1. numer. 3.

186 *Non prohibentur.* Nec ex vi alterius decreti, nec ex vi consuetudinis sub mortali efus ouorum ac lacticiuniorum in Dominicis Quadragesimae prohibetur. Quia per Sextam Synodum non prohibetur.

tur, cum canon 56. citatus illius Synodi non sit. Et quia consuetudo generalis abstinendi ab ouis & lacticiis in Quadragesimae Dominicis, non est introducta animò obligandi ad mortale: nec enim id constat: ergo solum est ex deuotione, ac pietate populorum inducitur. Ita Pasqualig. decis. 72. à n. 3. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 2. n. 44. in ult. edit. Corduba, summ. quæst. 168. Llamas p. 3. Meth. cap. 5. §. 26. Gomez in Bul. claus. 7. num. 7.

Crediderim, quamvis olim ex vi decreti Sextæ Synodi (si Canones Trullani illius sint) aut saltem ex vi consuetudinis prohibitus fuerit generaliter sub mortali ouorum, ac lacticiuniorum in Dominicis Quadragesimae efus: nunc autem non esse ita vniuersaliter prohibitam in multis Prouinciis præsertim Hispania est illa lex Synodi generalis, aut consuetudinis per contrarium vsum abrogata. Vnde absolute loquendo veram esse crediderim primam sententiam secundam autem solummodo esse certam in Prouinciis, vel Regnis, in quibus aut nulla introducta fuit consuetudo circa huiusmodi abstinenciam; aut si introducta fuerit per contrariam consuetudinem abrogata.

DVBIVM XXI.

An abstinencia à carnibus Rogationum triduo, quæ ex consuetudine est introducta, obliget ad lethale?

188 *Non obligat.* Non obligat. Quia post abrogatum præceptum de ieiunio in his feriis, consuetudo huiusmodi sit à fidelibus cum animo se obligandi introducta. Sic Pasqualig. decis. 79. num. 7. & probabile ait esse Leander præc. 4. tract. 5. d. 3. quæst. 13.

189 *Obligat planè.* Obligat planè. Quia probabilius est eam consuetudinem introductam fuisse à fidelibus animo se obligandi, ut ex communi hominum quidem patet estimatione. Ita Leander citat. Barbo. ad cap. Rogationes, de consecr. dist. 3. num. 1.

190 *Hoc tenet.* Ego quidem existimo certum, quod licet olim esset abstinendum ex iure à carnibus in Rogationum triduo, nunc autem minime. Quia esse præceptum abstinendi à carnibus obligatio. Vnde solum ex consuetudine retinetur. Vbi autem hæc consuetudo viget, obligat ad lethale talis abstinencia; vim enim obligatiuam illis adstruit communis hominum æstimatione.

DVBIVM XXII.

An satisfaciatur ieiunio Quadragesimali, qui sine dispensatione, aut Bulla ouis, seu lacticiis vescitur?

191 *Non satisfaciunt.* Non satisfaciunt. Quia ieiunium Quadragesimale eodem modo exigit abstinenciam facit.

Sectio II. Dubia, De Præcepto IV. 91

ab ouis, & lacticiis, sicut exigit à carnibus abstinentiam, ut colligitur ex *cap. Denique* Sed qui carnibus vescitur, ieiunium non seruauerit, nec qui ouis, aut lacticiis reficitur. Angel. *v. ieiunium, initio. Manu. 10. 1. sum. c. 184. n. 10. 1. edel. 2. p. 4. dist. 17. art. 1. Syluest. v. ieiunium, qu. 3. Tabie. 9. 1. Armil. n. 1. Iannit Henric. l. 7. c. 10. n. 4. Et apud Pasqualigum *decis. 78. Azorius, Cordub. Filliuc, Medina, & alij.**

¹⁹² Satisfacit profectò. Quia ieiunium Quadragesimale non est diuersum essentialiter ab aliis extra Quadragesimam ieiuniis, sed hæc non exigit essentialiter ab ouis & lacticiis abstinentia: Ergo nec Quadragesimale ieiunium. Igitur præcepto formali ieiunandi satisfacit qui sine Bulla, aut dispensatione ouis ac lacticiis vescitur. Ita D. Antonin. p. 1. tit. 6. c. 2. §. 3. Palud. in 4. dist. 15. qu. 4. art. 4. Ludouic. de la Cruz d. 1. in Bull. Cruc. c. 5. dub. 14. Pasqualig. *decis. 81. Sanch. l. 5. sum. c. 1. a. n. 50. ad §. 3. Portel. in dub. Regul. v. ieiunium, in Addit. n. 8.*

¹⁹³ Peccabit proculdubio, qui oua, aut lacticia in ieiuniis Quadragesimæ sine Bulla, aut dispensatione comederit, si alicubi ex consuetudine non exculatur. Attamen ieiunandi præcepto satisfacit. Quia non eodem modo ieiunium Quadragesimale abstinentiam ab ouis, ac lacticiis exigit, sicut à carnibus: hanc enim exigit ieiunium secundum substantiam & essentialitatem, quam ex Ecclesiæ habet institutione: illam vero ex accidenti adiuncto ex alio præcepto. Etenim præceptum de abstinentia ab ouis, ac lacticiis pro diebus Quadragesimæ suæ de nouo impositum, suæ per extensionem præcepti de abstinentia à carnibus de iure habetur in *cap. Denique, & can. Sexta* Synodi. Hoc probabilius iudico, fateor tamen primam sententiam valde esse probabilem. Ex Sanch.

DVBIVM XXIII.

An agricola, & quilibet pauperes possint in ieiuniis Quadragesimæ sine Bulla, aut dispensatione ouis, & lacticiis vesci ex eo præcepto, quod pisces, quæ res reficiunt, non subsumuntur?

¹⁹⁴ Possunt planè. Quia Ecclesia non intendit tam incommodum ieiunium indicere, quale foret à piscibus abstinentia, si ab ouis etià & lacticiis esset abstinentium. Vnde dum pisces desunt, sufficiens adest motuum interpretandi Ecclesiæ voluntatem. Sic Pasqualig. *decis. 80. Pena apud Henriquez l. 7. c. 13. tit. 7. Trull. l. 3. Decal. c. 2. dub. 7. n. 6.*

¹⁹⁵ Ex hoc præcepto capite minime possunt. Quia licet piscibus careant, possunt ex aliis cibis sufficiens alimentum habere sufficiens namque rusticis in montanis degentibus reputatur. Si subsistat panis, herbarum, legumina, &c. ut constat experimento. Leander præc. 4. tr. 5. d. 3. qu. 16. Sanch. l. 5. *consil. c. 1. dub. 19. n. 4.* citans Henricum, & doctos alios iuniores.

¹⁹⁶ Ego existimo, posse agricolas & quosvis pauperes ratione paupertatis edere oua, & la-

cticia diebus prohibitis, si non possunt commode pisces habere, & oua & lacticia domi subsint: vel possint hæc facile inuenire, non vero pisces. Fateor, securius esse id cum dispensatione gerere, sed ubi necessitas est patens, haud erit dispensatio necessaria. Eadem autem causa seu necessitate exigente, poterunt oua & lacticia domesticis suis die vetito exhibere illique licet careant Bulla poterunt sine scrupulo absumere.

DVBIVM XXIV.

An seclusa consuetudine licitum sit panem biscotum etiam in quantitate magna in ieiuniis Quadragesimæ sine Bulla, aut dispensatione comedere?

¹⁹⁷ Est licitum. Quia licet tunc quantitas ouorum notabilis esset seorsum sumpta, immixta tamen huiusmodi panis ita est absorpta in panis substantia, ut nunquam quis velci ouis censeatur. Prohibentur namque oua propterea sunt moraliter oua, & cibi, qui constant ex ipsis, ut ex parte componente: non autem id, quod non est moraliter ouum, nec constat ex ouo, ut ex parte constitutiva. Sic Pasqualig. *decis. 85. num. 3.* Nonnulli, quos citat pressis nominibus, Ioan. de la Cruz p. 1. *Dilector. præc. 3. artic. 1. 4. dub. 8. concl. 4.* Et Bossius de subtilao, *sect. 4. casu 18. numer. 138.* probabile reputat.

¹⁹⁸ Licitum non est. Quia quando prohibetur, non est licitum. oua absolute & absque ulla limitatione prohibetur. Igitur siue admisceantur farina triticæ siue aliis cibis, cibis erit prohibitus ex huiusmodi enim admixtione nullatenus deperditur substantia ouorum, alias frustra adhiberentur. Ita Vega tom. 1. *sum. c. 14. casu 9.* Ioan. de la Cruz citans Bossium ubi supra. Diana p. 10. *tract. 16. resol. 17. Trull. lib. 3. Deat. cap. 2. dub. 3. num. 8.* Manu. p. 1. *sum. cap. 23. ante 1. concl.* Villalob. tom. 1. *sum. tr. 23. diffie. 7. nu. 3.* Ledema 10. 2. *sum. tract. 27. cap. 2. diffie. 5. post. 4. concl.*

¹⁹⁹ Certam omnino hanc sententiam esse crediderim. Nam cum oua pars constitutiva panis biscoti sint, cibis constans ex parte illa prohibita, absolute prohibitus remanebit. Adde huiusmodi panem minimè vtilem esse, alias valde posset consecrari, quod nemo admittet. Ergo ideo est, quia in pane biscoto remanet ouorum substantia. Abnego autem notabilem ouorum quantitatem ita reddi in farina absorptam, ut quis ouis velci non censeatur. Experientia enim propositionis huiusce aperit falsitatem, cum ex maiori quantitate ouorum, manente eadem farina quantitate, panis biscotus maior in quantitate fiat, quod non contingeret, si ouorum quantitas in substantia farina absorberetur.